

- رگبار (Regbar):** ته قیبا بارانی -
 صهلی (د گولله باران کرنی دا بکار
 دهیت دهمی دبیژن: فلان که سی
 صهلی یه کا گوللا لی ره شاندا).
رگو (Regû- Rugû): بنییره:
 (رکو).
- رگه (Regê):** هه ر تشته کی وه کی
 رهت (دناف به لگی داری، یان
 داری بخوه یان ژ ی بهری دا) بت -
 ره و ریشال، کنیت، نه ژاد.
- رم (Rem):** ترس و رهف، ره قین ژ
 بهر ترسی - کوما چاریت بین
 وه کی: (په ز، بز، چیل و گول
 و..... هتد، کومه د زمانی کوردی
 دا بو هه ر جو ره کی ژ قان
 گیانه وه ران نافه کی تایهت هه په،
 وه کی: په ز؛ بو په ز و به زنا دهیتته
 گو تن، گاران؛ بو چیل و گولا و ل
 هنده ک جها بو ده وارا ژ دهیتته
 گو تن، ره قده: بو گورگا دهیتته
 گو تن و..... هتد) - دهسته ک،
 کومه له.
- رم (Rêm):** عه داف، کیم.
- رم (Rum-Rem):** دناف دهقی دا،
 دورماندوری دهقی، هوندری دهقی.
- رم (Rum):** موی شهمگه هی،
- گر، مل، کومت.
رفتن (Reften): چون، کوچ کرن،
 بو زین.
- رفتن (Ruften):** پاقر کرن، مالشتن،
 گیسک کرن.
- رفوشه (Refûşe):** یاری، ترانه -
 گونه ه، سه ریچی، بی نه مری.
- رفیده (Refide):** خانکی نانی.
- رک (Ruk):** دهق و دهق، راست و بی
 په رده و بی ترس (صریح).
- رک (Rek):** ناخفتنا د بن لیثانقه.
رکاشه (Rukaşe): سیخور.
- رکو (Rekû- Rukû):** په روک یان
 جلکی که فن بووی - ریتالین
 په روکی.
- رکیدن (Rekidên):** دگه ل خوه
 ناخفتن یان ناخفتنا د بن لیثانقه ژ
 بهر زیده هیا قه هری و دلته نگیی.
- رگ (Reg):** رهین خوینی د ناف
 له شی دا. د زمانی فارسی دا نه و
 رهین کو خوینی ژ دلی دگه هیینه
 نه ندام پی دی بین له شی
 دبیژنی (سرخ رگ) و نه و رهین کو
 خوینی ژ نه نداما قه دگه ریبنه قه دلی
 دبیژنی (سیاهرگ) و نه و رهین
 زیده زراف ژ دبیژنی (مویرگ).

گونه‌ه، ب سه‌رداچوون. رمکی (Remekî): گیانه‌وه‌ری کو زوی بڤه‌جنتقیب و بره‌قیب. رمگا (Remga): ماهین. رمو (Remû): بنیره: (رمکی). رموک (Remûk): بنیره: (رمکی). رمه (Remê): کۆمه‌کا چارپه‌ یا وه‌کی: (په‌ز، بز، چیل و گول و.....هتد/بنیره: رم) - ده‌سته‌ک، کۆمه‌له. رمیار (Remyar): شان - گاغان. رمیدن (Remîden): ترسین، ژئی ره‌قین. رنج (Renc): ره‌نج، دهر، ئازار، زه‌حمه‌ت، وه‌ستیان. رنجال (Rencal): خواری، خواردمه‌نی، خوراک. رنجاندن (Rencanden): نازاردان - قه‌هراندن، توپه‌کرن - وه‌ستاندن. رنج باریک (Rencê barîk): ئیشا (سل، سلله). رنجبر (Rencber): رینجبه‌ر، زه‌حمه‌ت‌کیش، کارگر. رنجور (Rencûr): نازاردیتی، خه‌مگین، نه‌سوخ، نه‌خو‌ه‌ش. رنجیدن (Rencîden): دلته‌نگ	ریت (موی) کو لدۆرماندۆری نامیری گوه‌نیلیی ژن و زه‌لاما ده‌یت). هه‌روه‌سا په‌یفین (روم، رومه، رنب، رنبه، رمگان، رمکان، برمگان، زمگان، موی زه‌ار) ژئی لکارن. رمارم (Remarem): ده‌سته ده‌سته، کۆم کۆم - لدویف ئیک - جوراوجور - به‌رامبه‌ر، روی بروی. رمان (Reman): ره‌قۆک، ترسنوک، کولافه. رماندن (Remanden): ترساندن، جنتانندن، بزاندن (مرۆف ژ نشکه‌کی شه‌ئیکی یان گیانه‌وه‌ره‌کی بترسینیت و ژ ئه‌گه‌ری وی ترسی ئه‌و مرۆف یان ئه‌و گیانه‌وه‌ر ژ به‌ر مرۆقی بره‌قیب). رماندن (Rumbanden): خراب کرن، هه‌رفاندن. رمدیدن (Rumbîden): خراب بوون، هه‌رفتن. رمژک (Remjek): حولیسانک ته‌حیسانک (جهه‌ک کوژ سلال به‌ره‌ف خواری حولی بت و مرۆف بکارت خوه‌ پیدایه‌ بخوشینت) -
--	--

- بوون، مه‌لویل بوون، قه‌هرین.
رند (Rênd): زیره‌ک، نه‌ترس،
 حیل‌که‌ر، که‌سی کو ب هشیاری و
 زیره‌کیا خوه ب‌سه‌ر راز و نه‌سرارین
 خه‌لکی هل بییت - د زاراوی
 صوفی یاتییی دا بو وی که‌سی
 دهیته‌گوتن یی کو د (باطن) یی خوه
 دا پاقرتر و خوه‌پاریزتر بت ژ
 (ظاهر) یی خوه.
- رند (Rend):** هویرکی داری (نشارة
 الخشب).
- رنده (Rende):** رنده‌ش (ئالاقه‌کی
 دارتاشییی یه بو حولیکرنا داری
 بکار دهیته).
- رندیدن (Rendîden):** رنده‌ش
 کرن، تراشین و حولیکرنا داری -
 سه‌لخاندن.
- رنگ (Reng):** رهنگ (لون) -
 سوود، مفا - حیل، فیل، فریو -
 جلکی دهر ویشا - حیشتری توفی -
 بزنا کوبقی.
- رنگ (Rêng):** موزیک، ناهه‌نگا
 خوه‌شی هلیخ، ناهه‌نگین داودت و
 سه‌مایا.
- رنگارنگ (Rengareng):**
 رهنگین، جوراوجور.
- رنگرز (Rengrez):** خم‌بدار،
 خمدار، خندار (که‌سی کو کاری وی
 رهنگ کرنا به‌نک و په‌روک و
 جلکا بیته) - وهرزی پاییزی.
- رنگریز (Rengrîz):** خم‌بدار،
 خمدار، خندار.
- رنگی (Rengî):** رهنگین.
- رنگین (Rengîn):** رهنگین.
- رنگین کمان (Rengîn keman):**
 که‌سکوسور، که‌سکوئالا (قوس
 قزح).
- رو (Rû):** روی، روخ‌سار، دیم -
 روی، نالی ب سه‌رقه یان ژ دهرقه
 یی هه‌ر تشته‌کی (به‌روقاژی
 پشت) - سه‌به‌ب، وه‌کی: (از این
 رو = له‌ورا، ژ به‌رقی چه‌ندی).
- روا (Reva):** تشته‌کی رون وه‌کی
 ئاقی کو د حاله‌تی چوونی دا
 بت (جاری) - رهنگه،
 چیدبیت (مکن، جایز) - شایان،
 هه‌ژی، بسه‌رقه، لایق.
- روال (Reval):** شیواز. ئەف پهیقه
 یا نوی یه و ل قی داوییی دناث
 زمانن فارسی دا زیده‌بوویه.
- روان (Revan):** گیان (هنده‌ک دبیشن
 «روان» تاییه‌ت بو مرؤقا دهیته

ریژلیگرتنی یه بوکسه سی مری، ههر
وهکی دکوردی دا دبیتزن: (خودی)
لی خواهش بووی، خودی ژئی رازی،
رهحمه تی).

روانکاو (Revankav): پزیشکی
دهروونی.

روانکاو (Revankavî):
زاراوهکی زانستنی دهروونی
یه (پسیکانالیز)، کوئیک ژ
شیاوژین فه دیتنا چاره سه ری یه بو
ئیشین دهروونی.

رواه (Revah): زادی ئیخسیرا،
خوارنا زیندانیا.

روبارو (Rûbarû): روی ب روی.

روباره (Rûbare): که فا کو ب سه
که رهستین هه لاندی، مینا ئاسنی
دکه قیت.

روباه (Rûbah): رویشی.

روباه ترکی (Rûbahê turkî):
سیخور.

روبر (Rûbur): نمونه.

روبراه (Rûbêrah): ئاماده بو ب
ریکه فتنی، به رهه ف بو کار کرنی،
ئاماده بوون بو سه فه ری.

روبرو (Rûbêrû): روی ب روی.

روبند (Rûbend): خیلی،

بکارئینان و بوگیانه و هرا (حیوان)
پیدقی یه په یقا «جان» بکار
بهیت، ژ بهر کو «جان» پویج
دبیت و دجیت لی «روان»
دمینیت.. هنده کین دی دبیتزن چو
جیاوازی لناقبه را ههردووان دا
نینه و په یقا «روان» بوگیانه و هرا
ژی بکار دئینن. - هه گه ره په یقه ک
یان کاره ک دگه ل بیت ئانکوئین
ژیک جودا ددهت، وهکی: (آب
روان: ئافا شه ریژ، ئافا رهوان -
طبع روان: گیلوی کو ب ساناهی
هوزانا ب شه هینت - شعر روان:
هوزانا کو تیگه هشتنا وئ چ
کوسپ و ته گه ره تیدا نه بن بو
خوانده قای یان گوهداری - روان
کردن: ژ بهر کرن «مه به ست ژئی
ژ بهر کرنا وانانه»).

روانخواه (Revaxah): گه دا،
گه دایی.

روانداز (Rû endaz): ههر تشستی
کو لدهمی نفستنی ب خوه دادهن،
وهکی لحتیف و به تانی و..... هتند.

رواندن (Revanden): ب ری کرن،
قریکرن - فه پژاندن، رهوان کرن.

روان شاد (Revan şad): په یقا

- پۆشی (په روکه کئی سپی یان رهش
کو دکه فن دا ژنکا ب سهر رویین
خوه دا دئینانه خوار).
روبه (Rûbeh): کورتکریا په یفا
(روبا،) ئانکو: رویی.
روبهاننه (Rûbehanê):
حیله که رانه، فیلبازانه - وهکی
رویی فیلباز و حیله که ر.
روبهک (Rûbehek): کورتکریا
په یفا (روبا،) ئانکو: رویی -
رویی بچویک، تیشکی رویی.
روبیان (Rûbîyan): کولیا
دربیای (جراد البحر).
روبیدن (Rûbîden): پاکژکرن،
رامالین، گیسک کرن، مالشتن.
روتافتن (Rûtaften): روی لئی
وهرگیپان، پشت دانه تشته کی -
رهفین و فیرارکرن.
رود (Rûd): رۆ، رویار - ژهه (ژهها
کفانئ) - تیله یان ژهها سازی -
زاروک، بچویک (چ کور بت یان
کچ) - رويس، تازی - مریشک یان
ههر فرنده کئی فه ریچکاندی - په ز و
بزنین کو هری و مویتن وان هاتبنه
برین.
روداد (Rûdad): رویدان، ئه و
- تشتی کو هاتیبه رویدان (حادثة،
واقعة).
رودبار (Rûdbar): رۆ، رویبار.
رودخانه (Rûdxanê): ئه و جهی کو
رۆ (رویبار) تیرا دبویت.
رودزن (Rûdzen): سازژهن (که سی
کو سازی «نامیری موزیکی»
دژهنیت).
رودک (Rûdek): کورک، کورکوک -
پشیکا کویشی (گیاننه وهره کئی
درنده یه وهکی پلنگی و هندی
سه یه، ب عه ره بی
دبیزنی «وشق».)
رودگر (Rûdger): که سی کو تیلین
سازی یان ژهه یین کفانئ چیدکه ت.
رودل (Rûdêl): پریونا عوبرکی،
قه قزی کو تووشبووی پیدفی ب
دهرمان یان خوارنین هناف
نهرمکه ر دبت (امساک).
رودلاخ (Rûdlax): جهی کو چند
رویباره ک تیرا ببۆرن.
روده (Rûdê): روییک - مریشک
یان ههر فرنده کئی فه ریچکاندی -
په ز و بزنین کو هری و مویتن وان
هاتبنه برین - دارا به لگ لئی
وهریای.

- روده دراز (Rûdê dêraz):** در کعبه یه ژ مرۆقی پریژ.
- روز (Rûz):** رۆژ (هەر ژ رۆژهلتنی تا رۆژتاقابوونی) - وهخت و دهم.
- روزافکن (Rûzefken):** تایا کو رۆژهکی بیته مرۆقی و رۆژهکی نه.
- روزان (Rûzan):** کۆمکریا په یشا (روز)، نانکو: رۆژان. ههروهسا (روزها) ژ لکاره.
- روزانه (Rûzanê):** هه ر رۆژ، رۆژانه، رۆژ ب رۆژ - رزق یان نهو خوارنا کو مرۆف تیرا رۆژی بدهست خوهفه بینیت.
- روزبان (Rûzban):** ده رگه هقان.
- روزگار (Rûzgar):** دنیا، گیتی - رۆژگار، زه مانه - دهم، وهخت - ئیقفار - وهرز، مهوسم.
- روزمه (Rûzmeh):** حسابا رۆژ و هه یف و سالی (تاریخ).
- روزنامه (Rûznameh):** رۆژنامه (جریده) - دهفته رکا کو بازرگان حساباتین خوه بین رۆژانه تیدا دنقیسن.
- روزنامه نگار (Rûznamehêgar):** رۆژنامه نقیس، رۆژنامه فان.
- روزه (Rûzê):** رۆژی (صوم)، رۆژی ل سالا دووی کۆچی لسه ر موسلمانا واجب بویه و پیدقی یه ل هه یشا (رمضان) ئ مرۆقی موسلمان ب رۆژی بیت و بهری هینگی هه ر هه یف سی رۆژا ب رۆژی دبوون نهو ژ رۆژین (۱۳، ۱۴، ۱۵) بوون ژ هه ر مه هه کی کو دگوتنی (ایام البیض).
- روزی (Rûzî):** خوارنا کو تیرا وی رۆژا کو مرۆف تیدا بکته - باهر، پشک.
- روسپی (Rûsepî):** ژنکا دهه من پیس، قه حبه.
- روسپی باره (Rûsepî barê):** زه لامی زناکهر، زه لامی کو نیزیکی یا گوهنیلیی دگهل ژنکین قه حبه دکته.
- روسپی زاده (Rûsepî zadê):** بیژی.
- روستا (Rûsta):** گوند.
- روستره (Rûsuture-ê):** خالی، هه ر پارچه کا په روکی کو مرۆف سه ر و چاقا پی زوها بکته.
- روش (Revêş):** چوون - ته رز، شیواز (اسلوب).

روش (Roş): روژناهی، روژناک.	زاقا) - سه ریپچک (خه لاتن کو
روشا (Roşa): بنیره: (روشن).	دبه نه سه ری نويزاده ی).
روشن (Roşen): روژناهی، روژناک،	روهنی (Rûhênî): پیلا - شیرئ کو
رهوشه ن، گهش - خوهیا، دیار،	ژ پیلائی هاتیبته چیکرن.
ناشکه را.	رویا (Rûya): رووهک.
روشنا (Roşena): تیـشک،	رویارو (Rûyarû): روی ب روی.
تبروژک، نویره، گوری.	رویاندن (Rûyanden): روواندن،
روشان (Roşenan): تشتین کو	شینکرن (چاقدیری و سه ره گوهی یا
دته بیسن (وهکی ستیرا).	تۆقی چاندی کرن تا کو شین
روشنایی (Roşenayî): روژناکی،	بیت).
روژناهیاتی (به روژاژی په یثا	رویداد (Rûydad): بنیـره:
«تاریاتی» یی).	(روداد).
روغن (Roxen): دوهن.	روی زرد (Rûyzerd): شه رمکری،
روفتن (Roften): مالشتن، گیتسک	رنگ و روی قولپی ژ شه رما.
کرن.	رویگر (Rûyger): سه ففار (صفار).
روم (Rom): ریتف (مـویـن	روه (Rûyê): روی، رهخی ژ ده رقه
شه رمگه هی - موبین دۆرماندۆری	ژ هه ر تشته کی.
نامیرین گوهنیلین زه لامی و	روی هم (Rûyê hem): لسه ریک،
ژنکی).	قیکرا (جمعاً، کلاً).
رومال (Rûmal): دهستمال یان	روییدن (Rûyîden): شین بوون
هه ر په روکه کن کو دهست و روی یا	(مه بهست ژئ شین بوونا گیا و
پی پاقر بکه ن.	شینکاتیا به).
رون (Reven): ئەزمون.	رویین (Rûyîn): درکه یه ژ تشتین
روند (Revend): شیواز، تهرز.	رهق و موکوم.
رونا (Rûnuma): سه رسبه حی	رویین تن (Rûyîn ten): ب هیز و
(خه لاتن کو داوه تی دده نه بیک و	زاخ - نازناخی «سفه ندیار» ی یه د

<p>رهبه (Rehbe): ترس، سههم.</p> <p>ره پیما (Rehpêyma): کهسێ کو ریکه کئی دپیشت، ریتینگ - ههسپ یان هیستری کو حییل بچیت و مرۆف لی سوار بیت.</p> <p>ره توشه (Rehtûşe): خوارنا ریکئی، نازوقی کو ریتینگ دگهل خوه دبهت دا بریتقه بخوت.</p> <p>رهرو (Rehro): ریتینگ - زاهد - مرید - کولانکیت د ناڤ خانی یان شکهفتی یان مزگهفتین کهڤن دا کو پشکین ژیک جیاواز پیکفه گرییده.</p> <p>رهزن (Rehzen): دز، جهردهچی، ریگر.</p> <p>رهگو (Rehgû): سترانیپژ.</p> <p>رهگیر (Rehgîr): ریگر، دز، جهردهچی - ریتینگ، گهبریده.</p> <p>رهن (Rehn): گرهو، تشتهک ل نک کهسهکی ب گرهو دانان، دهمی کهسهک مهبلهغهکی پارهی قهر بکهت دقت بهرامبهه وی پارهی تشتهکی ب هه مان بها بدانیته نک خودانی پارهی و چ گاڤا قهری خوه ژقراندهڤه دی وی تشتهکی کو ب گرهو ل نک خودانی پارهی</p>	<p>شههناما فردهوسی دا.</p> <p>رویین خم (Rûyîn xum): داهۆل.</p> <p>ره (Reh): کورتکریا په یفا (راه): ری، ریک - جار، کهرهت - ری و رهسم، ریباز - ئاواز.</p> <p>رها (Reha): نازاد، سهریخوه.</p> <p>رهاندن (Rehanden): نازادکرن، رزگارکرن.</p> <p>رهاوی (Rehavî): ئاوازهکا موزیکا ئیرانی یه.</p> <p>رهایش (Rehayêş): نازادبوون، رزگار بوون.</p> <p>رهبان (Rehban): زیرهقانی ریکئی - کهسێ کوژ مهزناهی یا خودی زیده بترسییت.</p> <p>رهبان (Ruhban): خودیناس و عیبادهتکهری ئولئ مهسیحی، کهسێ کو د دیری ڤه دروینت و ب عیبادهتی مژویل دبت.</p> <p>رهبر (Rehber): ریبهر، پیشهوا، ری نیشاندهر.</p> <p>ره بردن (Reh burden): ڤه دیتن یان بسه رهلبوونا تشتهکی یان ریکه کئی یان چارهیه کئی.</p> <p>ره بسیج (Reh besîc): ریتینگ، سهفرهکهر.</p>
---	--

نهفسی و بدهستقه ئینانا سنجین
قهنج - خوه قهدهرکرن ژ بو هزرکرن
و عیبادهتی.

ریاکار (Riyakar): دو روی، کهسی
کوب سه رقه و هسا خوه نیشان
بدهت کوی کارین قهنج دکهت و
دههمه ن پاقره و دبنقه بهرؤقازئی قئی
چهندی بت.

ریال (Rêyal- Riyal): ناقتی پارئی
ئیرانی یه و دکهفن دا دگوتنی
(قران: Qêran)، کو ههر ریالهک
بهرامبهری سه د دینارانه و ههر دهه
ریال دبنه ئیک تومان.

ریچار (Rîçar): مرهبا - ریچول،
ریچال - ئاخفتنین پویج و بیهوده.

ریخ (Rîx): ریخ، گوی.

ریخت (Rîxt): بهژن و بال.

ریختن (Rîxten): پهلاته کـرن،
به لاقـکرن - رشتن.

ریدک (Rîdek): کورک، کورکوک.

ریدن (Rîden): ریتن، تارهت کرن.

ریز (Rîz): هویر، بچویک، گهلهک
بچویک - چپک - قورچ - په یاله -
ئاره زوو، مراد.

ریزابه (Rîzabê): ئاڤا کوژ جههکی
یان جووهکی یان رووهکی بریژته

دانای ژی وهرگریته قه.

رهنما (Rehnema): ری نیشاندهر.

رهنمون (Rehnemûn): بنیره:
(رهنما).

رهو (Rehû): ری باز - شهنگسته -

ههروهسا دبیزن ناقتی وی چیا یه یی
کو (ئادهم) لسه روینشتی پشتی
کوژ بهشتی هاتیه دویریختن.

رهی (Rehî): ری فنگ - خولام -
به نی، عه قد.

رهیاب (Rehyab): کهسی کو ریکی

قه بینته قه - کهسی کو ریکه کا تازه
یان ری بازه کا نوی بدانت ژ بو
ئه نجامدانا کارهکی.

رهیدن (Rehîden): ئازادبوون،
رزگاربوون.

رهیق (Rehîq): مهی، عه رهق.

رهینه (Rehîne): بنیره: (رهن).

ریاست (Riyaset): سه روک بوون،

سه روهری کرن - سه روهری،

سهرداری، مهزنی، فهرمانه وایی.

ریاضت (Riyazet): هه قـوـتـکرنا

جانی ههسپی و ریقه چۆن نیشا دان

- وهرزش کرن - وهک زاراههکی

صوفیاتی، ئانکو: خوه لبه رهنج و

وهستیانی گرتن ل پیناڤ پالوتنا

بوون، پرت پرت بوون، برین لی	سه‌ر رویباره‌کی.
دیار بوون - رشتن، پییدا کرن، ره‌شانندن.	ریزان (Rîzan): ریژ، وه‌کی: (اشک
ریغ (Rîx): ده‌همه‌نا چپای - بیابان -	ریزان: روندک ریژ، به‌رگ ریزان:
دوژمنی، کینه، نه‌فرت.	وه‌رزی به‌لگ که‌فنی (پاییز)).
ریغال (Rîxal): په‌یاله یان جاما	ریزه (Rîzê): هویر، بچویک.
مه‌ی قه‌خوارنی.	ریزیدن (Rîzîden): رشتن.
ریکا (Rîka): بنیره: (رایکا).	ریژ (Rîj): ئه‌ردی پر گرگ - ئاره‌زوو،
ریکاشه (Rîkaşê): سیخور.	مراد - گیتول.
ریگ (Rîg): خش به‌رک، به‌رکیت	ریس (Rîs): به‌نک، ده‌زی.
هویر، خیز.	ریستان (Rîsten): بنیره: (ریدن).
ریم (Rîm): کیم و عه‌داف - قریژ و	ریسمان (Rîsman): وه‌ریس، کنف.
قیشار.	ریسیدن (Rîsîden): ریسان،
رین (Rîmen): فیلباز، حیله‌که‌ر -	قه‌هانندن.
کیندار.	ریش (Rîş): ری‌ه، ردین —
ریمه (Rîme-ê): کنیشتی چاقی.	برین (جرح).
ریو (Rîv): فیل، حیله.	ریش‌کاو (Rîşkav): هه‌بله، بی
ریواس (Rîvas): بنیره: (ریو) -	فه‌هم - ئه‌حمه‌ق.
ریفاس.	ریشو (Rîşû): ری‌ه دریژ.
ریوه (Rîve): گر، مل، کومت -	ریشور (Rîşûr): بنیره: (ریشو).
بنیره: (ریو).	ریشه (Rîşê): ره و ریشال (مه‌به‌ست
	ژی ره و ریشالین دار و گیاینه).
	ریشیدن (Rîşîden): زیقال زیقال